

Prírodovedné múzeum (1962 – 1988), 1989 – 2001

História Prírodovedného múzea súvisí s históriou celého Slovenského národného múzea, najmä s jeho predchodcami – Zemedelským múzeom (1924 – 1940) a Slovenským vlastivedným múzeom (1924 – 1940).

Zameraním Slovenského vlastivedného múzea bolo podporovať *vlastivedný výskum Slovenska zo stránky kultúrnej, historickej a prírodovednej*. Prírodovedný odbor mal na začiatku šesť sekcií – zoológickú, entomológickú, paleontológickú, mineralogicko-geológickú, botanickú a sekciu pre prírodovedný výskum Vysokých Tatier. Prírodovedné zbierky Slovenského vlastivedného múzea boli sprístupnené v sídelnej budove Zemedelského múzea v Bratislave 4. mája 1930.

Zemedelské múzeum vystavovalo prírodovedné exponáty z oblastí poľnohospodárstva, lesníctva a poľovníctva. V roku 1940 zlúčením troch múzeí vlastivedného zamerania, Zemedelského múzea, Lesníckeho múzea a Slovenského vlastivedného múzea, do jedného Slovenského múzea v Bratislave, sa prírodné vedy včlenili do jeho IV. oboru a tvorili skupiny zoológicko-botanickú a mineralogicko-geológickú. Nachádzali sa aj v I. odbore – poľnohospodárskom, lesníckom a tvorby ľudu, kde boli skupiny poľnohospodárska, lesnícko-lovecká, a tvorby ľudu (národopisná).

Po povojnovej obnove múzejnej budovy v rokoch 1948 – 1951 a organizačných zmenách vplyvom poštátneia Slovenského múzea v roku 1948, sa prišlo k opätovnému sprístupňovaniu prírodovednej expozície od roku 1952. Uznesením kolégia Povereníctva kultúry v roku 1954 sa stalo múzeum celoslovenským vlastivedným múzeom. Pôvodné poľnohospodárske, lesnícke a poľovnícke expozície boli demontované a v rokoch 1954 – 1956 delimitované do novovzniknutých múzeí. Poľnohospodárske zbierky spolu s knižnicou boli prevedené do Poľnohospodárskeho múzea v Nitre, časť lesníckych a loveckých zbierok aj s knižnicou prešli do Múzea vo Svätom Antone a časť drevárskych a lesníckych zbierok do Lesníckeho a drevárskeho múzea vo Zvolene. V rokoch 1958 – 1959 sa pripravovali nové prírodovedné expozície.

Nová etapa dejín SNM začala prijatím zákona SNR č. 109/1961 Zb. z 28. septembra 1961, ktorým vzniklo zlúčením Slovenského múzea v Bratislave a SNM v Martine jednotné Slovenské národné múzeum so sídlom v Bratislave. V nasledujúcom období prechádzal Prírodovedný odbor niekoľkými organizačnými zmenami, ktoré však len potvrdili jeho poslanie. Zameriaval sa na výskum, dokumentáciu a prezentáciu rozmanitosti a vývoja živej a neživej prírody najmä na území Slovenska. Zbierkový fond Prírodovedného múzea tvoria

mineralogické, petrologické, paleontologické, antropologické, botanické a zoologické zbierky.

K dôležitým organizačným medzníkom patrí aj rok 1969, kedy boli v SNM zrušené odbory a vytvorené ústavy. Prírodovedný ústav SNM bol pretvorený na špecializované SNM-Prírodovedné múzeum v roku 1989.

Podfond Prírodovedné múzeum je súčasťou fondu celého SNM, obsahuje archívne dokumenty k jeho činnosti od roku 1962 do súčasnosti. Dokumenty z predchádzajúcich období prírodovedného výskumu a bádania sa nachádzajú aj vo fondoch Slovenské vlastivedné múzeum, Slovenské múzeum; v martinskej pobočke vo fondoch Muzeálna slovenská spoločnosť, Etnografické múzeum a Múzeum Andreja Kmeťa.

Je uložený v Archíve SNM na Žižkovej 18 v Bratislave.

Viac pozri in:

Elena Machajdíkova: Sprievodca po Archíve Slovenského národného múzea, Bratislava 2008.

Dostupné v predajniach SNM v Bratislave na Vajanského nábr. č. 2 a Žižkovej ul. č. 16.